

Alias Lisa

Alias Lisa

Hans Verster

Schrijver: Hans Verster
Omslagillustratie: Anne Cool
ISBN: 9789402189155
© 2019 Hans Verster

September

Halverwege de middag hoorde Rik voetstappen in het gangboord van de Catharina, het schip waarop hij woonde, en even kwam de kinderlijke neiging in hem op zich te verstoppen toen hij zag dat het zijn zus Wiesje en haar vriend Andy waren. Uit schaamte. Met de vieze kleren en ongetwijfeld bloeddoorlopen ogen waarmee hij onderuitgezakt op de bank zat moest hij eruit zien als een oude, afgeleefde zwerver. Ook de kajuit van het schip zag er ronduit smerig uit. Vieze borden met pizza-resten op de bank, gebruikte kopjes en glazen en lege flessen lagen door het hele ruim en in de keuken stond een vaat van dagen. Hij ging staan en wachtte hun komst af alsof het zijn ouders waren die onverwachts thuiskwamen na een wild feest in hun huis. Het was mooi zoals ze daar zwijgend voor hem stonden. Geen verwijten dat hij opnieuw veel te lang niets van zich had laten horen. Daarna liepen ze, nog steeds zonder een woord te zeggen, naar hem toe en omhelsden hem. Ze keken om zich heen en stelden zonder verder commentaar vast dat er schoongemaakt en opgeruimd moest worden.

Het deed hem goed, de lichamelijke inspanning van het schoonmaken. Sinds het ongeluk met één van zijn proefpersonen bijna twee weken geleden was hij alleen nog van de bank gekomen om open te doen voor de pizzakoerier. Na het schoonmaken liepen ze met z'n drieën naar de dichtbijgelegen Markthal om eten voor een uitgebreide high tea te halen. Rik kon het goed vinden met Wiesje, hoewel ze erg verschillende karakters hadden, zij heel direct en fel en hij een secundair reagerende binnenvetter. Andy was er beter in dan hij om rustig te blijven bij haar felle reacties. Een knap stel, Wiesje met haar expressieve ogen, blonde krullen en elegante lijf en Andy met zijn stoïcijnse blik, gedrongen, ge-

spierde lichaam, lange, zwarte haar en getinte uiterlijk. Zij was een halve kop groter dan Andy.

Ze hadden al het eten en drinken uitgesteld op de grote salontafel en zaten er op de grond omheen. Het deed Rik goed. Met geen woord kwam zijn promotieonderzoek ter sprake, dat voelden ze goed aan. Ze vertelden over hun reis, de volgende ochtend zouden ze voor een paar maanden vertrekken voor een klus van Andy in Kenia. Andy was cameraman. Rik kon zich herinneren dat ze het eerder hadden verteld, maar was vergeten wanneer. Een beetje lacherig vertelde Wiesje dat Andy op een vorige reis naar Kenia was beschoten door een Masaï-krijger. Een camera was in diens ogen iets waarmee je zijn ziel kon afpakken.

'Niet zo'n gekke gedachte,' begon Rik, maar hij voelde direct zijn onderzoek dichterbij komen. Na een aarzeling ging hij voorzichtig verder. 'Als er in een gesprek opmerkingen over je worden gemaakt kun je je verdedigen, want je bent er zelf bij. Als anderen een foto of video van je hebben, ben je weerloos. Een soort voodoo, maar dan niet met iemands haren en nagels, maar met een foto.'

'Ja, zoals die paparazzi,' reageerde Wiesje verontwaardigd, maar ook wat ze op social media doen.'

'Heel apart eigenlijk, het effect van zo'n camera,' zei Andy. 'Daar kun jij als psycholoog vast meer over zeggen.' Hij keek Rik even aan, maar ging verder toen deze niet reageerde. 'Als tiener liep ik met een grote videocamera op dorpsfeesten rond en dan ging iedereen raar doen als ik hem op hen richtte. Er zat niet eens een band in. Maar dat wisten zij niet.'

Wiesje zag dat Rik nog niet toe was aan dit onderwerp. Ze keek even op haar horloge – het was inmiddels half negen – en daarna naar Andy.

'Laten we toch nog even naar dat feest gaan. Alles staat al klaar, we hoeven niets meer te pakken. Als we niet te lang blijven hangen hebben we slaap genoeg.'

'Goed plan,' zei Andy direct. En tegen Rik: 'Er is een première-feestje voor een film waarvoor ik ben uitgenodigd. Ik ken een paar mensen die aan de productie hebben meegewerkt. Ga mee. Het is op de SS Rotterdam, altijd leuk.'

Rik aarzelde, dit ging wel erg snel.

Wiesje kwam overeind en knikte naar Andy. Daarna pakten ze Rik ieder bij een arm.

'Rik, dit is geen vraag, je gaat gewoon mee,' zei Wiesje heel be-
list. 'Je moet er hoognodig weer eens uit. En met zo'n mooie
avond is het zonde om binnen te blijven zitten.'

Rik nam zijn stadsfiets met de grote voordrager en Wiesje sprong bij hem voorop. Ze was samen met Andy op één fiets gekomen. Onderweg vertelde Andy dat het om een korte film ging, getiteld *WYSIWYG*, oftewel *What you see is what you get*. Hij was geproduceerd in het kader van een jaarlijkse filmreeks van het Filmfonds. Alle drie waren ze film liefhebber en gingen regelmatig samen naar de bioscoop. Dat wil zeggen tot Riks problemen met zijn onderzoek begonnen. Rik had natuurlijk over de SS Rotterdam gehoord en was er meerdere keren voorbij gefietst en gevaren, maar was nog nooit aan boord geweest. Een echt passagiersschip, vond hij, niet zo'n lelijke doos die ze tegenwoordig maakten. Een goede reden om weer terug te keren naar de bewoonde wereld, een première-feestje op een mooi schip.

Ze waren onder de indruk toen ze op de kade stopten en het schip boven hen uittorende. Je kon aan boord komen via grote, glazen trappenhuisen op de kade. Binnen was het zoals je je een klassiek passagiersschip voorstelt, veel rood tapijt en koper, en rond paraderende, chique geklede mensen. Ze volgden de bordjes 'Première *WYSIWYG*, Upper Promenade Deck, Grand Ballroom'. Daar stuitte ze op een chique geklede vrouw met een stapeltje papieren in haar hand. Na een afkeurende blik op hun nonchalante kleding vroeg ze om hun namen. Andy noemde zijn naam en zei dat Wiesje en Rik zijn introducés waren. De vrouw bladerde in haar papieren en ondertussen keken ze in de richting van de en-

tree een paar meter verder. Swingende jazzmuziek en geanimeerde stemmen klonken door de open deuren. Andy's naam klopte, maar meer dan één introducé was niet toegestaan, liet de chique dame bits weten. Met haar blik zei ze dat ook hun kleding niet was toegestaan. Andy was niet onder de indruk en keek langs haar heen naar de gasten die al binnen waren.

'H , Mathieu,' riep hij in de richting van de entree en liep langs de vrouw.

De vrouw zag het duidelijk aan voor een goedkope truc om binnen te komen en deed een vergeefse poging hem tegen te houden. Wiesje legde een hand op Riks arm, omdat ze aanvoelde dat hij van de gelegenheid gebruik wilde maken om snel weer weg te gaan. Tot verbazing van Rik en Wiesje kwam er een in smoking geklede man naar Andy toe en omhelsde hem. Zij dachten ook dat het een truc was.

'Andy, leuk man, ik had jullie niet meer verwacht!' hoorden Rik en Wiesje de andere man enthousiast roepen. Hij wenkte Wiesje. Verontwaardigd nagekeken door de vrouw met de papieren liepen Wiesje en Rik daarna ook door.

'H  Matthieu, gefeliciteerd met de film! En je verjaardag! Leuk verjaardagsfeestje!' zei Andy terwijl hij bewonderend om zich heen keek.

Het was een indrukwekkende zaal. Het was breed en hoog en over de volle breedte liep een balkon met salontafels en fauteuils. Door de ramen keken ze uit op het achterdek en dat zag er sprookjesachtig uit met de vele lichten in de vallende duisternis. In de linkerhoek speelde een jazzband en in de rechterhoek was een Hollywood-trap die met een brede draai naar het balkon leidde. De grote zaal, het balkon en het achterdek waren afgeladen met in gala geklede gasten.

'Volgens mij kost dit feest meer dan de film,' liet Rik zich ontvalen.

'Rijke sponsor,' wist Andy te vertellen.

Wiesje omhelsde Mathieu en feliciteerde hem en Rik gaf hem een hand. Van Mathieu hoorden ze dat ze de officiële filmpresentatie om acht uur hadden gemist. Maar over een half uur zou er een grote monitor in de ontvangstruimte worden geplaatst en daarop was de film de hele avond doorlopend te zien.

'Neem eerst een drankje om in de stemming te komen en ga hem dan zien,' zei Mathieu, waarna hij zich verontschuldigde en wegliep.

Ze haalden drankjes en liepen naar het achterdek, waar ze wat achteraf aan de railing gingen staan. Ze schaamden zich toch een beetje voor hun nonchalante kleding.

'Proost' zei Wiesje en hief haar glas om met Rik en Andy te klinken.

'Op onze laatste avond samen.'

Wiesje wilde nog wat zeggen, maar hield haar mond.

Andy keek waarderend om zich heen.

'Niet verkeerd' en na een knikje in de richting van het zwembad op een lager gelegen achterdek: 'We kunnen altijd nog gaan zwemmen als het te warm wordt.'

Het was een inderdaad een heerlijke, zwoele nazomeravond.

Toen de glazen leeg waren, gingen ze naar binnen om de film te gaan zien. In de ontvangstruimte vóór de zaal was een hoek afgescheiden met kamerschermen waarachter de film werd vertoond. Al in de eerste twee minuten van de film zag Rik iets waardoor hij zo van slag raakte dat hij naar buiten vluchtte. Het was iets wat de hoofdrolspeelster deed. Of zag hij dingen die er helemaal niet waren, dingen die hij zich inbeeldde door het maandenlange werk met zijn proefpersonen? Het ging erom dat iemand direct zijn rol weet te pakken. Hij moet van het ene naar het andere moment omschakelen en een andere persoon worden. Eén moment van twijfel en je bent weg. Zijn proefpersonen net zo goed als acteurs. Of je nu een persoon met het lichaam van een telerobot moet

worden, of een komiek die een serieuze rol moet spelen. Je moet erin geloven.

In het openingsshot van de film zag hij het moment aankomen toen de hoofdrolspeelster een kroeg binnenkwam en werd opgemerkt door haar vrienden. Hij had het zo vaak zien misgaan bij zijn proefpersonen dat hij opstond en wegluchtte op het moment dat haar naam, 'Shakira', werd geroepen en ze opkeek. Hij kon het niet aanzien.

Toen Rik bij de volgende vertoning weer naar binnen ging en Wiesje en Andy passeerde, keken ze hem vanuit de rij vertrekkende mensen niet-begrijpend aan. Ze hadden niet gemerkt dat hij was weggegaan. Hij haalde verontschuldigend zijn schouders op en ging weer zitten om de film deze keer in zijn geheel te zien. Shakira pakte hem direct helemaal in. Zonder ook maar de minste aarzeling schakelde ze feilloos om. In die ene beweging van het opkijken en herkennen van haar vrienden zag hij haar een totale metamorfose ondergaan. Het was niet een andere rol die ze ging spelen, maar een andere persoon die bezit van haar nam. Ze was een moderne Marokkaans-Nederlandse twintiger die een pilsje ging drinken met een groep Nederlandse en Marokkaanse vrienden en vriendinnen, een aanstekelijke, goed gebekte meid die erg grappig uit de hoek kon komen. Een scène bij haar thuis liet zien dat haar familie heel wat minder modern was. Haar ouders en broers wilden dat ze niet meer zonder begeleiding 's avonds naar het café ging en al helemaal niet alleen een vriendje thuis opzoekt. Toch werd er niet openlijk gedreigd, laat staan dat er klappen vielen. Het eerste omslagpunt kwam toen ze merkte dat ze ineens geen contact meer kon krijgen met haar vriendje. Rik zag voor zijn ogen hoe haar wereld zijn onschuld en zorgeloosheid verloor. Ze was in de greep gekomen van het idee dat haar vriendje iets was aangedaan door haar 'zorgzame' broertjes. Geen theatrale gebaren, maar zonder dat je kon aanwijzen wat ze deed, was haar lichaamstaal en blik anders geworden en voelde je hoe haar wereld

in één klap was veranderd. Het tweede omslagpunt kwam toen ze zag dat haar vader, terwijl hij vanuit een ooghoek naar haar keek, met haar broers aan het smoezen was en even later haar broers met hun Marokkaanse vriendjes. Op dat moment zag je haar wereld veranderen in een omgeving waarin zij ook zelf gevaar liep. Journaalbeelden met een opruiende anti-islam politicus kwamen voorbij, maar het was vooral Shakira die de film ineens een grimige, paranoïde sfeer gaf. Ze was een opgejaagd dier geworden, waarvan je aanvoelde dat het tot hele rare sprongen in staat was. Op een gegeven moment liep ze zelfs met een stiletto rond en toen er op straat wat jongens met hoodies opdringerig werden, haalde ze uit met dat mes met zo'n felheid dat je echt angst zag in de ogen van die jongens.

Hoe deed ze dat? Hoe kon het dat zij schijnbaar moeiteloos deed wat zijn proefpersonen psychische problemen bezorgden? Hij was zo in gedachten verzonken dat hij opschrok toen nieuwe bezoekers aan hem vroegen of hij bleef zitten voor de volgende vertoning. Buiten, op hun eerdere plekje aan de railing, vond hij Wiesje en Andy. Zij waren ook vol bewondering voor de film, vooral voor Shakira.

Andy was geïmponeerd door haar interactie met de camera.

'Of ze hem aan een touwtje had. Het leek wel of zij de cameraman stuurde in plaats van andersom.'

Wiesje was onder de indruk van haar naturel.

'Prachtig hoe ze die mop vertelde, het barstte er gewoon uit. Ze is dan helemaal die vlotte meid die een hoop lol heeft.'

Rik had de eindscène nog op zijn netvlies.

'Ik vond haar echt angstaanjagend zoals ze met dat mes tegenover die jongens stond. Het gezicht van die jongen als hij niet op tijd kan wegkomen! De doodsangst op zijn gezicht als hij zegt: 'Het was maar een geintje! Echt!' En dat zij vlak voor hem gaat staan met dat mes, snuift en zegt: 'Je stinkt'. En dan: 'Optiefen, schijtluis! Rennen!' Geweldige scène. Goede titel ook, *WYSIWYG*. Inderdaad *What you see is what you get*.'

Ze hoorden hoe iemand in de zaal een microfoon pakte en zich voorstelde als Lotte van Herwaarden, de regisseur. Nieuwsgierig liepen ze naar binnen. Lotte had zich op de eerste trede van de Hollywood-trap geposteerd en haalde na een korte introductie van zichzelf één voor één alle leden van de cast en crew naar voren voor een kort interview. Een sympathieke manier om allerlei kanten van de film te belichten en iedereen die had meegewerkt in het zonnetje te zetten, vond Rik. Hij had zich tussen de bezoekers door naar voren gewerkt tot hij vlak voor Lotte stond. Iedere keer dat Lotte een naam noemde was de desbetreffende persoon naar voren gekomen, maar nu bleef ze zwijgen en keek zoekend om zich heen de zaal in. Daarna liet ze haar blik langs de volgepakte trap naar boven gaan en vervolgens langs het balkon.

'Er ontbreekt er nog één, dames en heren', maar direct nadat ze dat gezegd had klaarde haar gezicht op en begon ze zich een weg naar boven te banen.

Rik had de blik van Lotte gevolgd en zag nu, weggedoken achter andere mensen op het balkon, Shakira staan. Ze leek zo slecht op haar gemak dat hij even dacht dat het gespeeld was. Met grote, verschrikte ogen keek ze om zich heen en draaide zich zelfs even om alsof ze de uitgang zocht. Dit was niet gespeeld. Het werd doodstil en dat werkte helemaal averechts. Hij had met haar te doen en wilde haast zeggen, 'Laat haar met rust'. Zo te zien wist Lotte echter wat ze deed. Als een dompteur liep ze zonder een onverwachte beweging naar Shakira toe, terwijl ze haar blik gevangen hield. Toen Lotte bij haar kwam, ging ze naast haar staan, stak met een liefdevol, moederlijk gebaar een arm door die van Shakira en leidde haar naar de trap. Zij aan zij, met Shakira aan de kant van de zaal, schreden beide dames onder een luid applaus als filmsterren de trap af. Het leek wel of Lotte per ongeluk een door plankenkoorts verlamde tweelingzus van Shakira naar voren had gehaald. Geen spoor van haar intense aanwezigheid op het witte doek. Op de onderste trede van de trap bleven ze in het volle zicht

van iedereen in de zaal en op het balkon staan. Ze zag er stralend uit, zoals ze daar naast Lotte stond met haar donkere krullenbos, knappe gezicht en haar slanke lichaam in een rode galajurk, maar de wanhoop in haar ogen schraapte over je ziel. Op Lotte's vraag of ze al vaak voor de camera had gestaan, antwoordde ze met een breekbaar stemmetje 'Een paar keer' en bleef dan zwijgen. Alsof het de speech van het jaar was, maakte Lotte een enthousiast gebaar en riep: 'Een groot applaus voor deze formidabele actrice'. Als dank voor haar indrukwekkende filmrol en uit medelijden met hoe ze nu was, kreeg ze toch nog enig applaus. Voordat de aanwezigen hun aandacht weer op andere dingen konden richten, stak Lotte echter gebiedend een hand op: 'Tot slot een kleine toegift'.

Daarna keerde ze zich naar Shakira en zei: 'En daar heb ik jou voor nodig.'

Vervolgens draaide ze zich met een grijns in de richting van de acteurs en medewerkers, die op elkaar gepakt achter haar op de trap stonden: 'Mathieu, wil je even naar beneden komen? Je voelt hem al, dit kon ik natuurlijk niet laten lopen'.

En daarna tot de aanwezigen: 'Dames en heren, Mathieu, onze cameraman, is jarig en ik wil de kans om hem toe te zingen niet laten lopen. Dat wil zeggen 'toe te laten zingen'. Ik heb een idee voor een kleine improvisatie met onze ster. Eén minuutje.'

Ze nam Shakira mee naar een dienstuitgang een paar meter verder en samen verdwenen ze door de deur om na twee minuten weer tevoorschijn te komen.

Met haar blik strak op Shakira gericht zei ze: 'Hou het vast, hou het vast.'

Daarna tegen het publiek: 'Dit is niet ingestudeerd, ik heb haar net als voorbeeld een YouTube-filmpje laten zien en gevraagd ook zoiets te doen.'

En tenslotte riep ze naar de band in de andere hoek van de zaal: 'Jongens, kom maar'.

Terwijl de band *Happy Birthday* inzette, dirigeerde ze Mathieu naar een plek in de zaal waar Shakira zich tot hem kon richten en

het publiek haar tegelijkertijd goed kon zien. Daarna ging Lotte naast Shakira staan en begon op haar in te praten. Als een ingezakt opblaasbeest dat werd opgepompt stroomde Shakira vol leven en voor de ogen van alle aanwezigen veranderde ze van een vrouw met haar ziel onder de arm in de vrouw met de intense aanwezigheid van de film. In enkele ogenblikken transformeerde Shakira in een donkerharige, slankere versie van Marilyn Monroe, die in plaats van *Happy Birthday Mister President* voor John Kennedy, *Happy Birthday Mister Camera* voor Mathieu begon te zingen. Tot besluit liep ze als een hypnotiserende vamp heupwiegend naar hem toe. Op het moment dat Shakira pal voor Mathieu stond stak Lotte gebiedend haar hand op en stopten Shakira en de band. In de stilte van dat moment riep Lotte: 'Verjaardagscadeautje, Matthieu', waarna Shakira met zwoele blik eindigde met 'I want to be loved by you, pouh-pouh-pie-douh' en Mathieu met dramatisch gespreide armen voor haar op zijn knieën ging. Ze had niet alleen Mathieu maar álle aanwezigen volkomen ingepakt en nu was er geen Lotte voor nodig om er een daverend applaus uit te trekken.

Direct na het applaus nam Lotte weer het woord: 'Mathieu, gefeliciteerd en meid, wat ben je toch geweldig, dank je wel. Dames en heren, geniet van deze prachtige ambiance en deze fantastische nazomeravond en maak er een groot feest van.'

Op aangeven van Lotte maakte de hele cast en crew onder een donderend applaus een diepe buiging. Daarna zette de band *Night in Tunesia* in en startte het gebruikelijke geroezemoes op.

Wiesje en Andy liepen naar buiten, maar Rik bleef besluiteloos in de buurt van Shakira rondhangen. Als er iemand was bij wie hij een antwoord zou kunnen vinden op de vraag wat er misging met zijn proefpersonen, dan was zij het. Maar hoe moest hij dat aanpakken? In de hoek bij de trap had zich inmiddels een ondoordringbare haag van belangstellenden rond haar gevormd. Net toen hij besloot het later nog maar eens te proberen en Wiesje en Andy op te gaan zoeken, hoorde hij een kreet opstijgen uit het groepje

rond Shakira en zag hij een glas door de lucht vliegen. Lotte kwam aansnellen en mengde zich met een berustende glimlach in het gekrakeel. Dit had ze duidelijk vaker meegemaakt. Even later voerde ze een geagiteerd kijkende Shakira weg van het groepje. Ze was zo ongenaakbaar als een wilde kat. En hij zo slecht als wat in het ongevraagd benaderen van ongenaakbare types. Dan maar op een later moment een telefoonnummer of mailadres zien te achterhalen en een afspraak proberen te maken.

Wiesje en Andy waren nergens meer te bekennen en met een pilsje in de hand liep Rik naar buiten. Hij ging wat achteraf tegen de railing staan. Na zijn teruggetrokken bestaan van de afgelopen weken voelde hij zich nog steeds wat wereldvreemd, maar hij hield er hoe dan ook meer van om vanaf de zijlijn toe te kijken. Bij de zaaldeuren ontstond enig rumoer en Shakira maakte een indrukwekkende entree op het achterdek. Alle hoofden draaiden haar kant op en ook hij kon zijn ogen niet van haar afhouden. Ze had ongetwijfeld een groot applaus gekregen voor deze opkomst als ze niet opnieuw zo hopeloos ongemakkelijk had gekeken. Als een verschrikt dier keek ze om zich heen en uit medelijden wendde iedereen zijn blik weer af. In plaats van omringd te zijn door een omvangrijke entourage werd ze slechts door één man gevolgd. Wel een opvallend knappe, zo eentje die je in Franse parfumreclames zag. Alle ogen draaiden ook zijn kant uit, om opnieuw snel weer een andere kant op te kijken. Bij de parfumman was het probleem dat hij de aanwezigen overduidelijk ver beneden zijn stand vond. Met verbazing stond Rik naar zoveel zelfingenomenheid te kijken. Met leedvermaak zag hij dat Shakira deze man probeerde te ontlopen. Op een gegeven moment stond het parfummantje vlak bij haar en wilde haar arm aanraken, maar voordat zijn hand ook maar in de buurt kwam, leken de vonken van weerstand van haar af te spatten en trok hij snel zijn hand terug. Op dat moment zag Rik weer even iets van de felheid die hij ook in de film had gezien. Nadat de man was afgedropen, liep ze

gejaagd om zich heen kijkend rond. Had ze geen vrienden of kennissen? Was monsieur Parfum de enige? Onopvallend in een hoekje staan zoals hij, zou bij haar niet lukken. Dat is de tragedie van opvallende mensen, het is alles of niets, gebruikmaken van de aandacht of weggaan. Maar als je geen aandacht wilde, hielp zo'n rode galajurk ook niet echt. Hoe dan ook wenste je zo'n vrouw een charmante, elegante man toe – of vrouw natuurlijk – die haar minzaam om zich heen kijkend aan zijn arm meevoerde. Iemand met overwicht, iemand die haar rust kon geven. En met geld, want aan haar jurk te zien had ze een dure smaak. Niemand durfde echter, iedereen keek ongemakkelijk een andere kant uit. Vanachter al die oogverblindend geklede mensen in de schijnwerpers bleef hij naar haar kijken. Ineens kruisten hun blikken. Langzaam begon ze door de menigte in zijn richting te waden, terwijl ze zijn blik bleef vasthouden alsof het een reddingsboei was.

'Hi, ik ben Shakira, maar mijn echte naam is Lisa Pallenberg. Maar dat wist je natuurlijk allang.'

Ze lachte hard en geforceerd, hyperventileerde bijna en bewoog zich zo verkrampd dat het leek of ze ieder moment helemaal kon bevriezen. Hij werd er zelf ook gespannen van. Wat was er met haar aan de hand? Was ze bezig psychotisch te worden? Maar hoe had ze dan een paar minuten geleden zo'n indrukwekkende performance kunnen geven. Hoe dan ook was het nu goed mis. In een poging haar enigszins tot rust te brengen keek hij haar recht aan en hield haar blik gevangen terwijl hij geruststellend tegen haar glimlachte. Haar paniek was even iets minder geworden, maar hij wist dat als hij niet binnen twee seconden begon te praten, het helemaal mis zou gaan.

'Weet je, als ik me ergens vreselijk verveel en denk 'als er nu niet heel snel iets gebeurt, ga ik hartstikke dood', dan ga ik om me heen kijken of er iets leuks te doen valt, iets wat een beetje leven in de brouwerij brengt. We zouden bijvoorbeeld daar in het zwembad kunnen springen.' Rik wees naar het zwembad een dek lager. 'Maar dat is misschien toch wat koud. Ik heb eens gehoord

over iemand die, als een feest niet op gang wilde komen, zijn broek liet zakken en in zijn onderbroek op een tafel ging dansen.'

Hopelijk begreep ze waarom hij deze onzin stond uit te kramen.

'Ik heb een idee: wat dacht je ervan dit schip te kapen!' ging hij verder en legde wat meer enthousiasme in zijn stem. 'Motor starten, trossen losgooien en gas geven. Ik weet hoe dat moet, ik heb ook wel eens met een boot gevaren. Je vaart hier zo de zee op, makkelijk zat. Gewoon die kant op blijven doorvaren.'

Hij wees naar de Maas, die zich naar het Westen uitstreckte. Ze keek even in de richting die hij aanwees. Hij begon op gang te komen.

'Bij Hoek van Holland moet je goed opletten met oversteken, net als op straat. Eerst naar links kijken, dan naar rechts en dan weer naar links. Naar het Zuiden is linksaf en dat lijkt me nu het beste, want dan kunnen we nog een stukje nazomer meepakken. En als het niet meer leuk is, laten we hem zinken, net als de Titanic. Dan ben jij Rose en ik Jack. Maar eigenlijk heet ik Rik, Rik van Maarseveen.'

Het was niet erger geworden, maar ook niet veel beter.

Ze keek hem gestresst aan en zei: 'Soms vliegt het me aan, al die blikken. Als Luther dan ook nog aan me gaat lopen trekken, heb ik het helemaal gehad.'

Kennelijk heette haar mooie vriendje 'Luther'. Óf Luther kende haar gebruiksaanwijzing niet, óf er was hoe dan ook op dit moment niets met haar te beginnen. Hoe was het mogelijk dat iemand van het ene moment op het andere omschakelde van een hele sterke aanwezigheid naar .. ja, naar wat? Het was net of ze zonder rol niet meer wist wie ze was.

'Ik vond je erg goed als Marilyn Monroe.'

Heel even leek ze weer helemaal te bevriezen, daarna begon er razendsnel weer leven in haar te stromen. Maar in plaats van zichzelf te worden, nam ze in één beweging door weer de gedaante van Marilyn Monroe aan en begon al heupwiegend heen en weer te lopen. Hij had de sterke neiging weg te lopen, maar kon het niet

over zijn hart verkrijgen. Dat kon hij trouwens ook wel vergeten want direct nadat ze theatraal heen en weer begon te lopen was het geroezemoes gestopt en vormden de aanwezigen een ondoordringbare haag om hen heen. Het gekke was dat ze weer zo volledig Marilyn Monroe was geworden dat al zijn bijgedachtes wegsmolten en hij zich weer helemaal door haar liet meenemen. Toen ze tot besluit heupwiegend op hem afliep om op nog geen meter afstand 'I want to be loved by you, pouh-pouh-pie-douh' te zingen, was hij zo van de kaart dat ook hij met uitgespreide armen door zijn knieën ging. Terwijl het applaus nog klonk, keerde ze zich ineens abrupt van het publiek af, trok hem overeind en met haar gezicht vlakbij het zijne fluisterde ze met wanhoop in haar stem: 'Ik moet hier weg.'

Hij moest nog even omschakelen en begreep niet direct wat ze bedoelde.

'Uhh, hier dichtbij, aan het Deliplein, zijn wat leuke tenten. Of had je aan iets anders gedacht?'

Ze luisterde niet en greep hem met een gespannen blik in haar ogen bij een arm.

'Neem me mee.'

Hij moest aan de aanpak van Lotte denken en zette een stralende glimlach op. Daarna zei hij om het iets luchtiger te maken overdreven galant: 'Mag ik u een arm aanbieden?'

Ze schonk hem een kort, dankbaar glimlachje. Wiesje en Andy waren nergens te bekennen en met Lisa als een koningin aan zijn arm liep hij tussen de gasten door naar binnen. Ook Luther was nergens te zien. Mooi, scheelde weer een scène. In de ontvangstruimte werd nog steeds naar de film gekeken en toen Rik met Lisa voorbij liep, werd er geapplaudisseerd. In de centrale hal werd het stil, maar dat gaf haar weinig rust. Haar arm voelde aan als een ijzeren haak. Beneden op de kade bleef ze naast hem staan met haar arm in de zijne en keek hem van opzij aan. Voor het eerst had hij het gevoel dat ze contact hadden. Voorzichtig haalde hij haar arm uit de zijne, maar hield hem vast. Vervolgens ging hij voor

haar staan en begon haar arm zachtjes te buigen en te strekken. Ze liet het toe. Daarna nam hij zachtjes haar hoofd in beide handen en bewoog het voorzichtig heen en weer, waarna ze zelf wat oefeningen deed om haar schouders en nek los te maken.

'Ik moet even een stukje rennen. Wil je op me wachten? Ik ben over een paar minuten terug.'

Ze keek hem smekend aan.

Het ontroerde hem. Hij glimlachte.

'Graag.'

Snel trok ze haar pumps uit en zette die naast hem op de grond, waarna ze een soepele looppas inzette naar de kop van Katendrecht. Haar geoefende looppas contrasteerde grappig met haar galajurk. Af en toe keek ze om als een klein kind dat bang was dat haar pappie weg zou lopen.

'Beter zo?' vroeg hij toen ze terugkwam.

Ze knikte.

Hij pakte zijn fiets en voor het eerst verscheen er spontaan een lachje op haar gezicht.

'Mag ik voorop?'

'Lukt dat met je lange jurk?'

'Tuurlijk. Wacht even.'

Ze deed haar pumps achter onder de snelbinders en trok haar jurk weer een stukje op.

'Rij maar, ik spring wel.'

Ze kon het nog ook. Het was nog steeds zwoel en op zijn gemak fietste hij langs de kade. Ze gooide haar hoofd in haar nek en zuchtte diep.

'Heerlijk, de wind zo in mijn gezicht.'

Hij had geen idee waar ze woonde, hij moest zo maar even vragen of ze nog een trein moest halen. Een eindje verder sloeg hij af in de richting van het Deliplein. Daar was het een gezellige drukte en zonder er bij na te denken maakte hij aanstalten om te stoppen, waarna ze op de grond sprong.

'Terrasje?'

Ze aarzelde even.

'Uhh, OK.'

'Witte wijn?'

Ze stemde toe, maar ook op deze vraag kwam het antwoord niet erg van harte. Overal stonden mensen in groepjes te praten en er was geen stoel vrij, zodat hij haar aan de rand van het terras bij zijn fiets achterliet. Pas terwijl hij naar binnen liep om drankjes te halen, drong haar aarzelende reactie tot hem door. Aan de bar, terwijl hij op zijn beurt stond te wachten, begon hij onrustig te worden. Het was niet goed wat hij deed. Ze leek weliswaar wat rustiger, maar hij had haar niet direct weer mee de drukte in moeten nemen. Gehaast liep hij met de glazen in de hand terug naar waar hij haar had achtergelaten. Zijn fiets stond er nog wel, maar zij was nergens te bekennen. Misschien even naar het toilet, bedacht hij tegen beter weten in. Tien minuten later gaf hij het op. Hij voelde zich schuldig. Hij zette de onaangeraakte glazen bij een gezelschap op tafel en zei: 'Vraag niet hoe het kan', waarop prompt het antwoord kwam: 'maar geniet er van'. Met een wat gepijnigde grijns stak hij een duim op en keerde zich weer om naar zijn fiets. Haar pumps zaten nog onder de snelbinders, zag hij nu. Er ging een steek door hem heen bij de gedachte dat ze 's avonds laat in een rode galajurk op blote voeten door een vreemde stad rondzwierf.

Het was inmiddels tegen twaalven. Even overwoog hij om weer terug naar het feest te gaan, maar bedacht dat hij daar niet meer voor in de stemming was. Hij reed het plein over naar de fietsbrug en van daar naar Hotel New York. Daar stopte hij. Het idee om in zijn eentje thuis te zitten, stond hem tegen. Hij kon natuurlijk met een drankje aan dek gaan zitten, overwoog hij nog. Vanaf de Catharina kon hij op een avond als deze het geroezemoes van de terrasjes van de Oude Haven horen. Ook gezellig. Hij keek naar het feestelijk verlichte, volle terras van Hotel New York en het weidse uitzicht over het water en besloot toch hier nog iets te drinken. Hij

fietste een klein stukje verder langs de kade en stapte af. Terwijl hij zoekend om zich heen keek naar een plek om zijn fiets vast te zetten, viel zijn oog op iets roods dat net zichtbaar was boven de rugleuning van een bank. Hij liep om de bank heen en zag dat het Lisa was, die met wijdopen ogen naar de hemel lag te staren. Ze keek op toen hij voor haar bleef staan. Ze ging rechtop zitten en zwijgend bleven ze een tijdje naar elkaar kijken.

'Je bent je schoenen vergeten.'

Met iets deemoedigs in haar houding stond ze op, liep naar hem toe en bleef vlak voor hem staan.

'Ze stonden me van alle kanten aan te gapen en begonnen lompe opmerkingen te maken.'

Hij keek nog eens naar haar. Behalve een aandoenlijke, hippieachtige handtas met franje en kralen had ze niets bij zich.

'Kan ik je ergens naartoe brengen? Zoals je er nu bijloopt, kun je nog meer vervelende opmerkingen verwachten. En meer dan dat.'

Ineens kwam er een andere persoon in haar tot leven, een persoon die hem deed denken aan de scène in de film waarin ze een jongen bedreigde met een stiletto. Het schoot door hem heen dat die scène misschien helemaal niet gespeeld was. Met een angst-aanjagende blik keek ze hem aan.

'Ik ben niet zo hulpeloos als je misschien denkt, hoor.'

Het volgende ogenblik schoot haar hand in haar tas en kwam er in een flits met een spuitbus weer uit. Voordat hij het wist, had ze hem iets brandends in zijn gezicht gespoten.

'Tjezus!'

'Oh, sorry! Dat was per ongeluk! Echt!'

Hij liet zijn fiets vallen en drukte zijn handen tegen zijn ogen. Ze probeerde hem naar het bankje te leiden, maar hij was kwaad en duwde haar weg. Voorovergebogen en met zijn tanden op elkaar probeerde hij de pijn te verbijten. Hij voelde hoe ze iets nats tegen zijn handen drukte.

'Je moet spoelen.'

Ondanks zijn kwaadheid pakte hij de natte tissue aan en drukte het tegen zijn ogen. Geleidelijk aan trok het brandende gevoel weg, net als zijn kwaadheid. Hij had gelukkig niet veel in zijn gezicht gekregen. Hij ging zitten en leunde achterover. Hij moest even aan Wiesje en Andy denken.

Zonder haar aan te kijken zei hij met een wrange grijns: 'Maar ik ben er vanavond wel even helemaal uit geweest.'

Lisa keek hem vragend aan.

'Vrienden vonden dat ik er hoognodig eens uit moest. Daarom hadden ze me vanavond meegenomen naar jullie première-feestje.'

Ze was met een ongelukkig gezicht dicht naast hem gaan zitten. Een hand zweefde even in de lucht, maar ze durfde hem zo te zien niet meer aan te raken.

'Ik vind het echt heel erg, Rik. Het ging per ongeluk, echt waar. Ik dacht dat hij vergrendeld was.'

Haar tasje lag aan hun voeten, met wat spullen ernaast die eruit waren gevallen door de haast waarmee ze haar waterflesje had gepakt. Vanuit een ooghoek keek hij ernaar en zijn oog viel op een stiletto en een Taser. Het gaf hem een raar gevoel. Een tijdje zaten ze zwijgend naast elkaar, daarna schoof Lisa de spullen in haar tasje en stond op.

'Dan ga ik maar eens.'

Wat treuzelend liep ze naar de fiets, die nog steeds op de grond lag en zette hem op de standaard. In gedachten verzonken haalde ze haar pumps onder de snelbinders vandaan, terwijl hij in tweestrijd toekeek. Nadat ze in haar pumps was gestapt, keek ze hem aan en deed haar mond al open om iets als 'Tot ziens dan' te zeggen, maar zover liet hij het niet komen.

'Ik weet niet in welke stad je woont, maar met een trein kom je nu hoe dan ook niet meer thuis. Als je belooft dat je die spuitbus in je tas laat zitten, mag je bij mij op de bank slapen.'

'Graag' zei ze met een klein stemmetje.

Rik stond op.

'Voorop of achterop?'

'Achterop.'

Gedurende de hele zwijgende rit hield ze zich als een drenkeling aan hem vast. Op het Haringvliet stopte hij en zei: 'We zijn er'.

Ze keek bewonderend naar de grote herenhuizen langs het water.

'Zó, jij woont chique!'

'Valt wel mee, je moet naar de andere kant kijken.'

Verbaasd draaide ze zich om en keek naar de schepen die daar aan de kade lagen. 'Leuk' zei ze gemeend.

Rik wachtte met zijn fiets bij het hek, tot zij erdoor was. Nadat hij de fiets op slot had gezet, liep hij naar zijn schip.

'Catharina, mooie naam.'

'Pas op je jurk, dit soort schepen is altijd een beetje vies.'

'Geeft niet.'

Rik wilde haar een handje helpen, maar met opvallende handigheid klauterde ze aan boord.

'Dat heb je vaker gedaan.'

'Nee, nooit, maar ik doe veel aan sport.'

Binnen, in de kajuit keek ze verbaasd rond: 'Wat groot! Woon je hier alleen?'

'Meestal wel, het schip is van een vriend van mij, maar die is het grootste deel van het jaar weg. Hij is er niet, dus je kunt in zijn bed slapen.'

Ze stonden een beetje weifelend en onhandig tegenover elkaar. Hij bood haar iets te drinken aan en liep even later met een fles wijn en glazen naar de bank waar zij al was gaan zitten. Hij voelde zich niet onveilig bij haar, maar hij wist nog niet zo net waar ze allemaal toe in staat was. Terwijl hij de glazen inschonk moest hij ineens aan iets denken en grijnsde onwillekeurig. Ze had het gezien en vroeg waar hij aan dacht.

Hij keek haar even verontschuldigend aan en zei: 'Aan de film *Fatal Attraction*.'

Ze had een glas van hem aangepakt, maar zette het nu met een gepijnigde blik weer neer.

Zacht maar dwingend zei hij: 'Sorry Lisa, je vroeg waar ik aan dacht, ik zei het niet om het je in te peperen. Laten we erover ophouden. Ontspan.'

Demonstratief haalde hij diep adem, pakte haar glas en hield het haar net zolang voor tot ze het aanpakte. Daarna pakte hij zijn eigen glas, tikte dat tegen dat van haar en zei: 'Proost'.

Nadat ze alle twee een slok hadden genomen legde ze een hand op die van hem en zei: 'Dat was heel lief om bij me te blijven op dat feest. Als je was weggelopen, was ik misschien wel overboord gesprongen. Ik had een slechte avond. Eigenlijk ben ik heel slecht in feesten. Ik zit een beetje raar in elkaar. En als mensen niet weten wat ze met me aan moeten of bang worden, weet ik het helemaal niet meer. Maar jij bleef rustig. Dat was fijn. Net als nu.'

Hij zweeg en glimlachte naar haar. Ze trok haar hand terug en vroeg: 'Vind je het niet zo prettig als ik je aanraak?'

'Jawel. Hoezo?'

'Je doet zelf niets, je wacht af tot ik iets doe.'

'Ik heb eens een kat met aai-agressie gehad.'

'Hè, wat is dat?!'

'Het bestaat echt. Die kat kwam eerst zelf bij me op schoot zitten en wilde geaaid worden, maar na een tijdje begon haar staart ineens te zwiepen. Ik begreep niet waarom ze dat deed en ging door met aaien, maar ineens sprong ze op en haalde naar me uit. Ik heb het op internet opgezocht: aai-agressie. Sommige katten hebben dat, ineens kunnen ze geen aanraking meer verdragen. Sindsdien hou ik die staart goed in de gaten en stop direct met aaien als die onrustig wordt.'

Terwijl ze voor zich uit staarde zei ze: 'Misschien heb ik daar ook last van, aai-agressie. Vaak wil ik met rust gelaten worden. Dan kan ik razend worden als er toch iemand aan me gaat zitten.'

Rik moest denken aan het glas dat hij eerder op de avond door de lucht had zien vliegen.

'Ik kan heel goed alleen zijn,' ging ze verder. 'Doen-alsof-spelletjes in m'n eentje, dat is wat ik het liefste doe. Dan voel ik me goed. Als kind al. Verkleedpartijtjes, rollen spelen. De laatste jaren ging het eigenlijk best goed, maar begin dit jaar was het ineens weer helemaal mis.'

Er verscheen een denkrimpel in haar voorhoofd.

'Het gekke is dat ik me er niets van kan herinneren waardoor dat kwam. Of er iets gebeurd is of zo.'

Ze schudde even haar hoofd alsof ze iets vervelends kwijt moest.

'Maar de laatste maanden gaat het weer beter. Als ze maar niet te veel aan me gaan lopen trekken.'

Hij moest proberen een afspraak met haar te maken, maar nu leek ze nog te kwetsbaar. Morgenochtend was beter.

Ze nam een slok van haar wijn en keek hem ineens met een andere, directere blik aan.

'Waarom dachten je vrienden dat je er even uit moest? Moet je te hard werken? Of zijn er problemen?'

Hij was verrast door haar plotselinge tegenwoordigheid van geest. Zou hij het toch kunnen vragen?

'Het gaat even wat moeilijk op mijn werk.'

Wat een onzin, hij moest gewoon zeggen waar hij mee zat en vragen of ze een keer wilde meewerken. Dadelijk kon hij geen contact meer met haar krijgen en was zijn kans verkeken. Op het moment dat hij over zijn onderzoek wilde beginnen en waarom zij daar zoveel voor kon betekenen, klonk er een harde bons op de dekluike boven hun hoofd. Hij bevroor en Lisa slaakte een gefrustreerde zucht: 'Oh, nee hè!'

Had ze zoiets verwacht, vroeg hij zich af. Hij voelde de adrenalinne omhoog schieten en op het moment dat hij een tweede bonk hoorde, vloog hij met een grom overeind. Het was wel eens eerder gebeurd dat een dronken gast een steen op het schip meende te moeten gooien en dat was één van de weinige keren in zijn leven geweest dat hij zo woedend werd dat hij iemand een klap had